



Спажывецкае грамадства стварае ўмовы для перавытворчасці з мэтай празмернага набыцця прадукцыі. Чалавек бярэ на сябе адказнасць за выраб, упакоўку, транспарціроўку і пакупку тавараў, іх выкарыстанне і ўтылізацыю. Памяншаючы спажыванне, можна мінімізаваць сваю адказнасць, а правільна абыходзячыся з адходамі, пазбавіцца ад асабістага негатыўнага ўплыву на навакольнае асяроддзе. Адкінь стэрэатыпы і жыві сёння!

Швецыя – першая краіна, якая пазбавілася ад лішку смецця, прытрымліваючыся трох простых прынцыпаў: рамантуй, дзяліся, перапрацоўвай. Свядомае стаўленне да рэчаў мінімізуе выдаткі на набыццё, эксплуатацыю і, як вынік, скарачае колькасць смецця на планеце. Усё, што страціла актуальнасць для аднаго чалавека, можа паслужыць для патрэб іншага. А што ж рабіць з рэальным смеццем? †



Умоўна бясконцую колькасць разоў можна перапрацоўваць толькі метал і шкло. Тым не менш, гэта ўсё роўна будзе энергазатратна, бо ўсё трэба даставіць, адмыць, перапрацаваць і вырабіць новыя прадукты.

Адходы трэба сартаваць, каб паменшыць:

- колькасць смецця на “захаванне”;
- выдаткі на вываз смецця з кантэйнераў;
- спажыванне энергіі і прыродных рэсурсаў на вытворчасць новага шкла, пластыка, паперы, металу.

Ператвары смецце ў золата!

Перапрацоўваемыя адходы можна здаваць у пункты збору “Заготторг”. Акрамя таго, кантэйнеры для раздзельнага збору смецця стаяць амаль усюды.

1. Шкло можна пакідаць у спецыяльных кантэйнерах пры ўваходзе ў вялікія крамы або ў кантэйнерах “Шкло” на пляцоўках для збору смецця. У ідэале з бутэлек трэба здымаць усе этыкеткі.

2. Паперу па тым жа прынцыпе пакідаюць у спецыяльных кантэйнерах “Папера”. Сюды адносяцца: газеты, часопісы, кардонныя ўпакоўкі, папяровыя пакеты. Не адносяцца:

шпалеры, фотапапера, упакоўка “Тэтра Пак” (сокі, малако), скотч.

3. Пластык выкідваюць у аднайменныя кантэйнеры на пляцоўках для збору смецця. Сюды адносяцца ПЭТ-бутэлькі ад напояў, шампуняў і іншай касметыкі, ёгуртаў, кефіру, малака і г. д., іншая каляровая пластмаса, пластыкавыя скрынкі ад тортаў і іншых харчовых прадуктаў, поліэтыленавая плёнка і пакеты. Не адносяцца: упакоўка “Тэтра Пак” і аднаразовы посуд. ПЭТ-бутэлькі трэба сціскаць і выліваць з іх рэшткі вадкасці. Таксама з іх неабходна здымаць вечкі – гэта іншы тып пластыка, які можна пакідаць у спецыяльных кантэйнерах у гандлёвых цэнтрах, крамах, школах і ўніверсітэтах.

4. Метал можна кідаць у кантэйнер “Пластык”, яго адсартуюць на заводзе і дадуць другое жыццё.

5. Батарэйкі варта выкідваць толькі ў спецыяльныя кантэйнеры “Для батарэек” у любой краме або адміністрацыйным будынку. Іх збіраюць як шкодныя для прыроды адходы.

6. Лекі трэба змяшчаць толькі ў спецыяльныя кантэйнеры. Згодна з новымі правіламі абыходжання з адходамі, іх прыёмам павінны займацца аптэкі і медыцынскія ўстановы. Калі ў Вашай мясцовасці не ўстаноўлены такія кантэйнеры, можна паскорыць працэс іх з’яўлення, напісаўшы зварот у гарвыканкам з пытаннем “Куды здаваць пратэрмінаваныя лекі?”.

7. Тавары, што змяшчаюць ртуць, варта выкідваць толькі ў спецыяльныя кантэйнеры пры галоўных уваходах у гандлёвыя цэнтры, будаўнічыя крамы або аднесці ў МНС. Да такіх тавараў адносяцца лямпачкі ў форме спіралі, доўгія лампы дзённага святла, тэрмометры. Сучасныя святлодыёдныя лампы і старыя лампы напальвання з’яўляюцца “Змешанымі адходамі”.

8. Электрапрыборы можна здаць у спецыяльныя прыёмныя пункты, якія ёсць у кожным буйнейшым горадзе, а таксама ў “Заготторг”.

9. Кухонныя ачысткі старайцеся ператвараць у кампост самастойна.

10. У кантэйнеры “Змешаныя адходы” (смецце, якое не перапрацоўваецца) можна выкідваць упакоўкі “Тэтра Пак”, падгузнікі, аднаразовы посуд, шпалеры, фотапаперу, клейкія стужкі, пакеты ад малочных прадуктаў, фальгу, фанцікі, латкі ад мясных прадуктаў.

□ **11. Буйнагабарытнае смецце** можа і не з’яўляцца, калі разумна падыходзіць да спажывання. Старайцеся самі сартаваць па матэрыялах, з якіх складаецца выкідваемая

рэч. І памятайце, што кантэйнер “Для буйнагабарытных адходаў” не прызначаны для бытавога смецця – так рэсурсы не будуць адсартаваныя.

12. Адзенне і абутак прымаецца дабрачыннымі фондамі, на бясплатных кірмашах, некаторымі крамамі для наступнай перапрацоўкі. Рэчамі можна абменьвацца, рабіць з іх нешта новае – ім цалкам няма месца ў кантэйнерах для смецця. Хрысціянскія каштоўнасці ўключаюць беражлівасць і адказнасць. Яны дапамагаюць змяніць падыход і стаўленне да рэчаў – з аднаразовага перайсці на шматразовы. Якія б рэчы не былі, калі яны аднаразовыя, мы перастаем іх шанаваць проста таму, што яны “на адзін раз”. Важна таксама разумець, што праблема ляжыць яшчэ глыбей і звязана з павярхоўным стаўленнем не толькі да рэчаў, але і да людзей: культура спажывання аднаразовага распаўсюджваецца і на тое, як мы ставімся да сваіх блізкіх. Таму адмова ад празмернага спажывання – гэта толькі першыя крокі на шляху да змены сваіх звычак і саміх сябе.

Памятайце: адказнасць за лёс пакупкі кладзецца на канчатковага спажывецца.